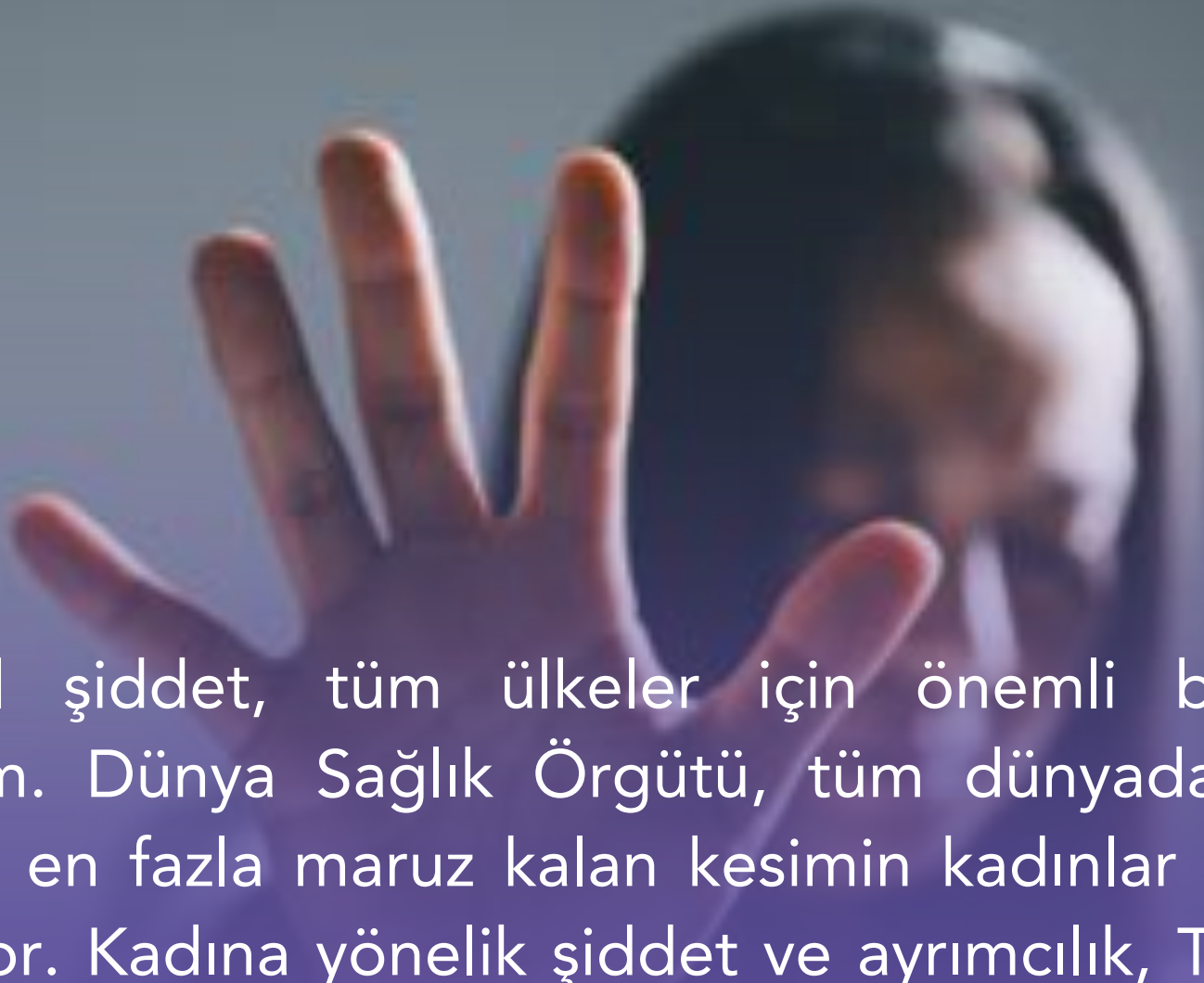


A stylized illustration of a woman's silhouette. The interior of the silhouette is filled with a dense pattern of raised fists in various shades of purple and pink. The background is a solid light purple.

Aynı Yerden, Başka Yönlerle

Kadına Karşı Şiddetin Sosyal Temelleri

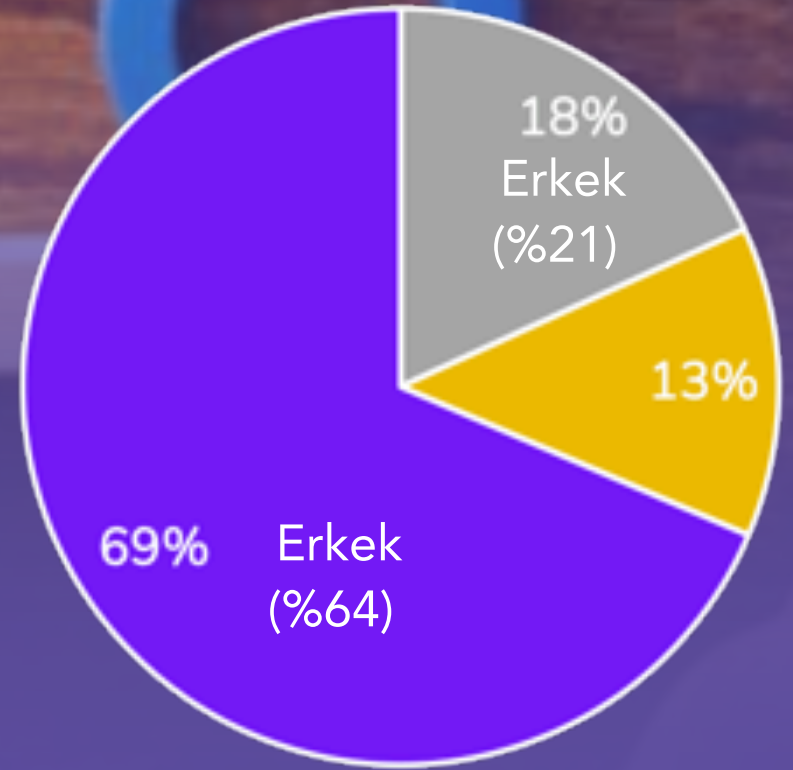


Bireysel şiddet, tüm ülkeler için önemli bir sosyal problem. Dünya Sağlık Örgütü, tüm dünyada bireysel şiddete en fazla maruz kalan kesimin kadınlar olduğunu belirtiyor. Kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık, Türkiye’de de öncelikli toplumsal sorunların arasında yer alıyor.

Kadına yönelik şiddetin diğer şiddet türlerinden nasıl ayrıştığını incelediğimiz bu araştırmada, kadının yaşam içindeki konumuna dair bakış açılarını cinsiyetler arası farklılıklar üzerinden değerlendirdik.

1200 katılımcı ile Türkiye temsili yaptığımız araştırmada katılımcıların %69'u kadınların hayatın tüm alanlarında erkeklerle eşit olduğunu düşünürken erkekler bu söylemde daha çekimser kalıyor.

Kadınların yaratılış itibariyle erkeklerle **eşit olmadığını** düşünenlerin içerisinde **erkekler daha baskın.**



- Kadın ve erkek yaratılış itibariyle eşit değildir.
- Kadınlar, sadece bazı konularda erkeklerle eşit haklara sahip olabilir.
- Kadınlar, hayatın tüm alanlarında erkeklerle eşit haklara sahip olmalıdır.

Genel olarak meslek seçiminde cinsiyetin önemli olmadığını, daha ziyade yeteneğine göre herkesin istediği mesleği yapabileceğini düşünenlerin oranı %66 olsa da erkekler bu konuda ikiye bölünmüş durumda. Erkeklerin %56'sı meslekte cinsiyetin önemli olmadığını söylerken %44'ü kadın-erkek meslekleri diye bir ayrımın olması gerektiğini düşünüyor.

cinsiyet fark etmeksizin herkes istediği, yeteneği olduğu mesleği yapabilir

%66

♀ %75
♂ %56

Kadınlara uygun olmayan ama erkeklerin yapabileceği işler vardır

%34

♀ %25
♂ %44



Kadınların cinsiyetinden dolayı toplumda yaşadığı en büyük sorun şiddet (%77), sokakta baskı ve taciz (%73) ve sokakta rahat hareket edememek (%62).

Erkeklerin kadınların sorunlarına uzaklığı dikkat çekiyor.



Kadınlar maruz kaldıkları şiddet karşısında kendilerini yalnız hissediyor.

Bu konuda toplumun değişmeyen zihniyet yapısının yanında sivil toplum örgütlerinin çalışmalarını ve devletin kadının güvenliği için aldığı önlemleri yeterli bulmuyor.

Erkekler mevcut kanun ve hükümlerin, toplumsal zihniyetin kadın haklarının korunması üzerindeki olumsuz etkilerini kabullenmeme eğilimi gösteriyor.

Kadın sokağa çıkmadan da ev içinde de şiddete/ hayati tehlikeye maruz kalabiliyor.

%84



Kadın hakları toplumun değişmeyen zihniyet yapısından ötürü korunamıyor.

%78



Kadınların sokakta kendilerini güvende hissettiklerini düşünmüyorum.

%73



Kadın hakları devletin yeterli kanunları sağlayamamasından dolayı korunamıyor.

%69





Devletin kadınların güvenliği
ile ilgili gerekli önlemleri
aldığını düşünüyorum.

%57



Eşcinsel kadınların eşit haklara
ve devlet güvencesine sahip
olmadığını düşünüyorum.

%48



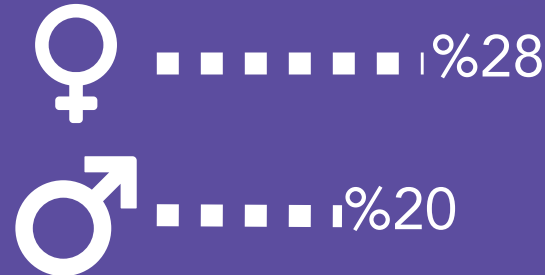
Sivil toplum örgütlerinin kadına
yönelik şiddete karşı
çalışmalarını yeterli buluyorum.

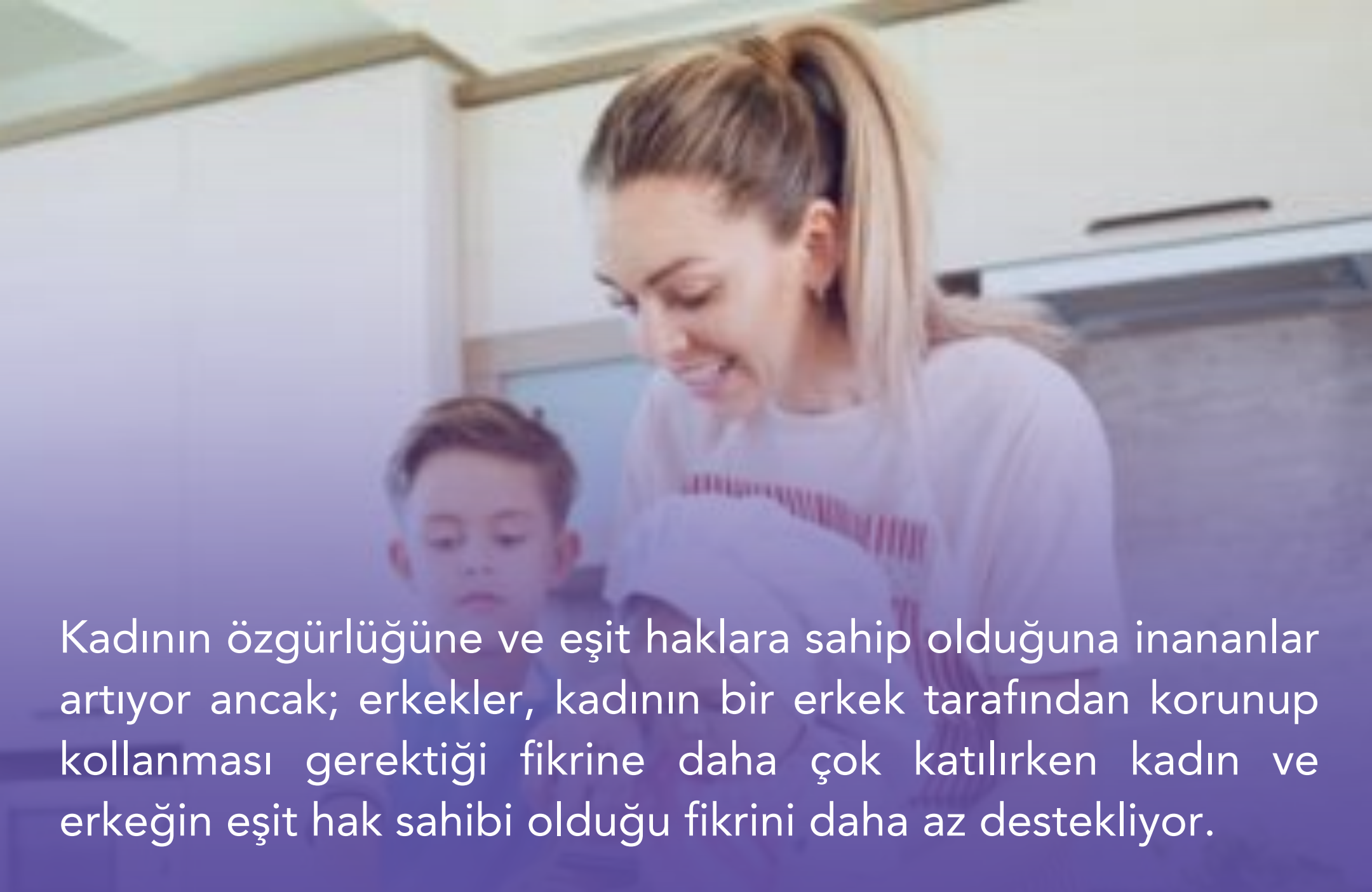
%25



Devlet kadın haklarını aile
yapısını bozmayacak şekilde
yeteri kadar koruyor.

%24





Kadının özgürlüğüne ve eşit haklara sahip olduğuna inananlar artıyor ancak; erkekler, kadının bir erkek tarafından korunup kollanması gerektiği fikrine daha çok katılırken kadın ve erkeğin eşit hak sahibi olduğu fikrini daha az destekliyor.

Çocuk bakımı ve ev içi meselelerde kadın ve erkeğin eşit haklara sahip olduğu fikri çoğunluk tarafından destekleniyor.

Diğer yandan, kadınının hürriyetini ve eşitliğini savunmakla birlikte erkeklerin hala koruyucu bir rol üstlenmeyi sürdürdükleri görülüyor.



82%

Çocukların bakımıyla ebeveynler eşit derecede ilgilenmeli.



94%

83%

Kadına yönelik şiddet kadın için yeterli bir boşanma sebebidir

93%

81%

Boşanmış bir kadının özel hayatı eski kocasını ilgilendirmez.

92%

75%

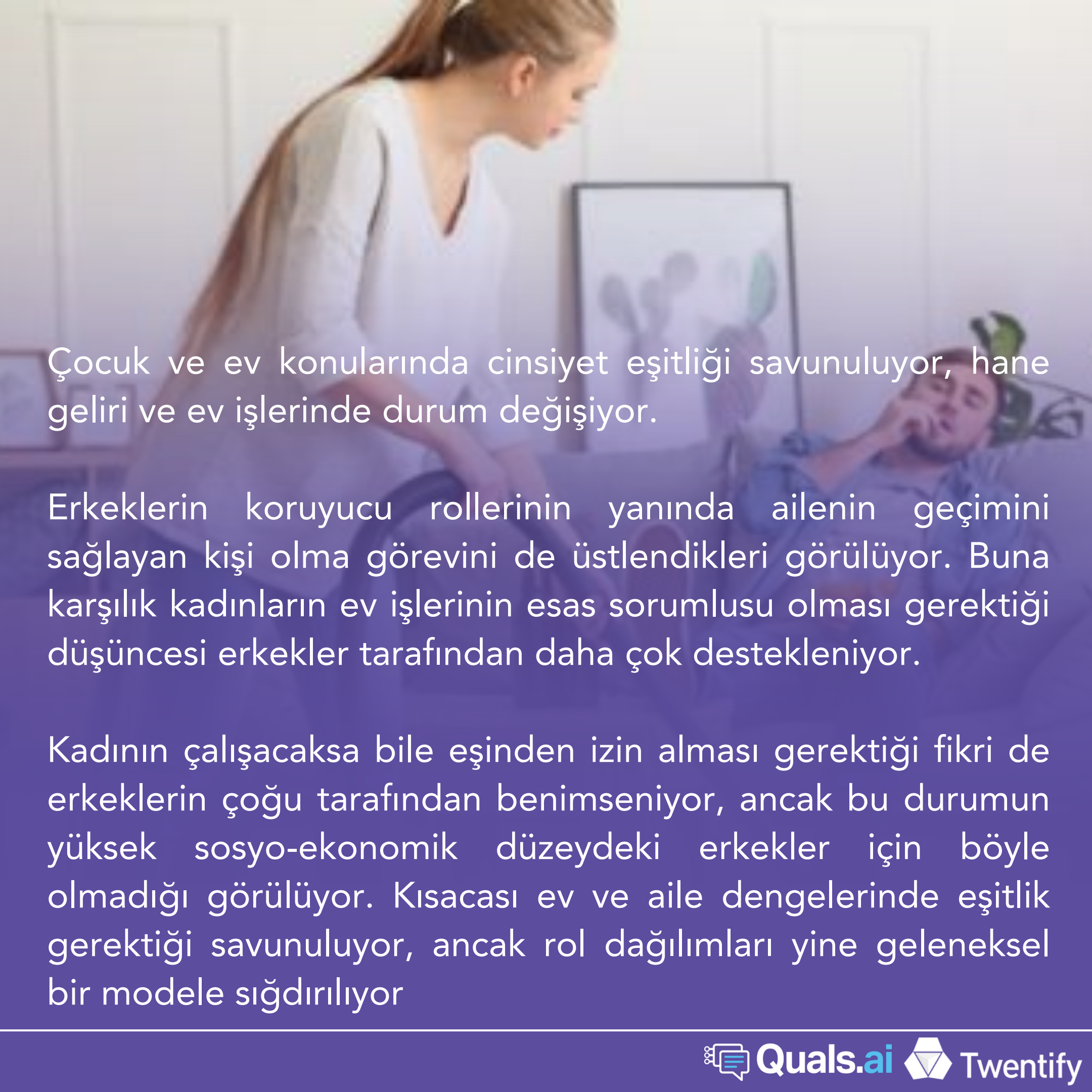
Kadın ve erkek ev içinde her konuda eşit hak ve hürriyete sahiptir.

83%

41%

Kadınlar her zaman bir erkek tarafından korunup kollanmalıdır.

23%



Çocuk ve ev konularında cinsiyet eşitliği savunuluyor, hane geliri ve ev işlerinde durum değişiyor.

Erkeklerin koruyucu rollerinin yanında ailenin geçimini sağlayan kişi olma görevini de üstlendikleri görülüyor. Buna karşılık kadınların ev işlerinin esas sorumlusu olması gerektiği düşüncesi erkekler tarafından daha çok destekleniyor.

Kadının çalışacaksa bile eşinden izin alması gerektiği fikri de erkeklerin çoğu tarafından benimseniyor, ancak bu durumun yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki erkekler için böyle olmadığı görülüyor. Kısacası ev ve aile dengelerinde eşitlik gerektiği savunuluyor, ancak rol dağılımları yine geleneksel bir modele sığdırılıyor



56%

Ailenin geçiminden esas olarak erkek sorumludur.

32%

Ev işlerinden esas olarak kadın sorumludur.

40%

Kadının çalışmak için eşinden izin alması gereklidir.

26%

Kadın haneye gelir getirse bile ev işlerinden sorumlu olmalıdır.

28%

Kız çocukları, erkek çocuklarına göre ev işlerine daha çok yardım etmelidir.



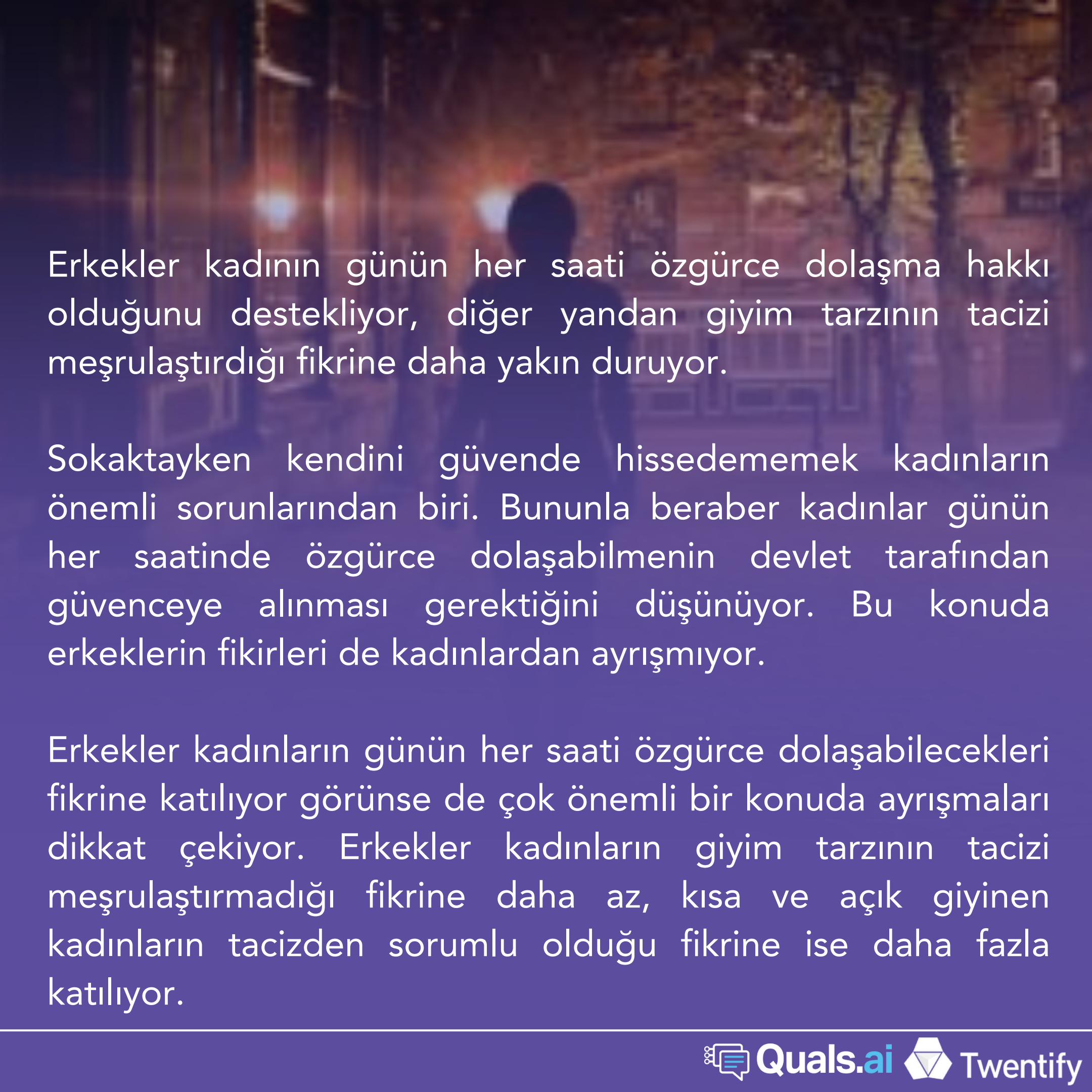
34%

20%

17%

16%

15%



Erkekler kadının günün her saati özgürce dolaşma hakkı olduğunu destekliyor, diğer yandan giyim tarzının tacizi meşrulaştırdığı fikrine daha yakın duruyor.

Sokaktayken kendini güvende hissedememek kadınların önemli sorunlarından biri. Bununla beraber kadınlar günün her saatinde özgürce dolaşabilmenin devlet tarafından güvenceye alınması gerektiğini düşünüyor. Bu konuda erkeklerin fikirleri de kadınlardan ayrılmıyor.

Erkekler kadınların günün her saati özgürce dolaşabilecekleri fikrine katılıyor görünse de çok önemli bir konuda ayrışmaları dikkat çekiyor. Erkekler kadınların giyim tarzının tacizi meşrulaştırmadığı fikrine daha az, kısa ve açık giyinen kadınların tacizden sorumlu olduğu fikrine ise daha fazla katılıyor.



77%

Kadınların günün her saatinde istedikleri yerde dolaşabilme özgürlüğü devlet kurumları tarafından güvenceye alınmalıdır.

69%

Kadınların giyimleri tacizi meşrulaştırmaz.

72%

Kadınlar günün her saatinde istedikleri yerde dolaşabilme özgürlüğüne sahip olmalıdır.

37%

Kadınlar kendi güvenlikleri için gece belli bir saatten sonra sokağa çıkmamalıdır.

24%

Kısa ve açık giyinen kadınlar yaşadıkları tacizlerde sorumluluk sahibidir.



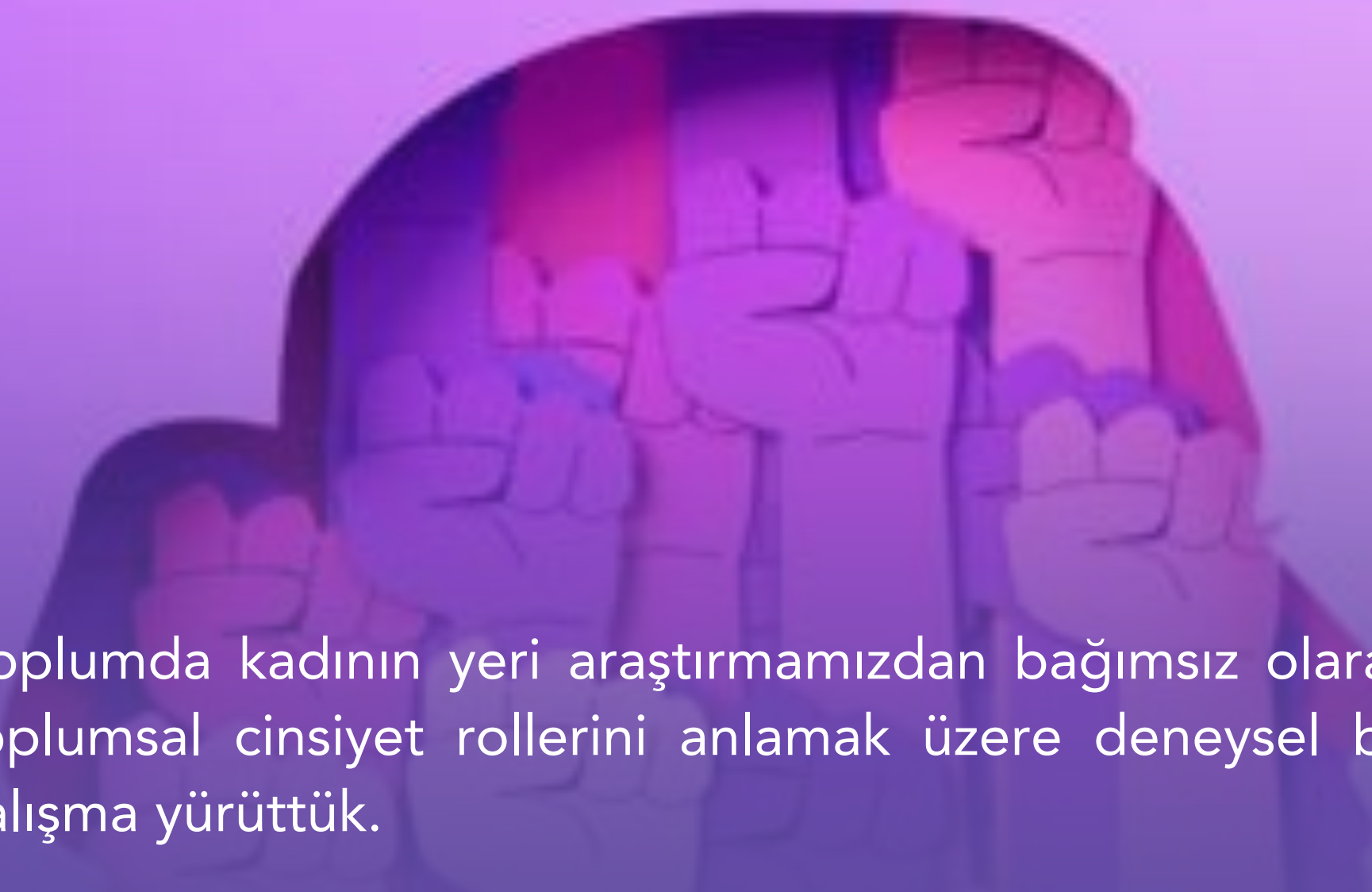
86%

84%

84%

27%

11%



Toplumda kadının yeri araştırmamızdan bağımsız olarak toplumsal cinsiyet rollerini anlamak üzere deneysel bir çalışma yürüttük.

Sosyo-demografik yönlerden Türkiye temsili iki farklı gruba hayali bir çiftin alacağı bazı kararlar hakkında fikirlerini sorduk. Çiftimiz çocuklarına bakmak üzere birinin işten ayrılmasını düşünüyor. **Kimin işi bırakması gerektiği konusunda iki deney grubu mutabakata vararak Zeynep'i seçiyor.** İki grupta da kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı farklar bulunmuyor.

MURAT ve ZEYNEP 32 yaşlarında evli bir çifttir. Bir çocukları vardır. Aynı üniversitede aynı bölümde okurken tanışmıştır. Şu an ikisi de çalışmaktadır. Zeynep ve Murat orta düzey yöneticidir ve ikisi de aynı maaşı kazanmaktadır.

Murat ve Zeynep, ikisinden birinin çocuğa bakmak için işi bırakması gerektiğine karar vermiştir. Sence Murat ve Zeynep çiftinden hangisi çocuğa bakmak için işini bırakmalıdır?

DENEY 1



■ Murat ■ Zeynep

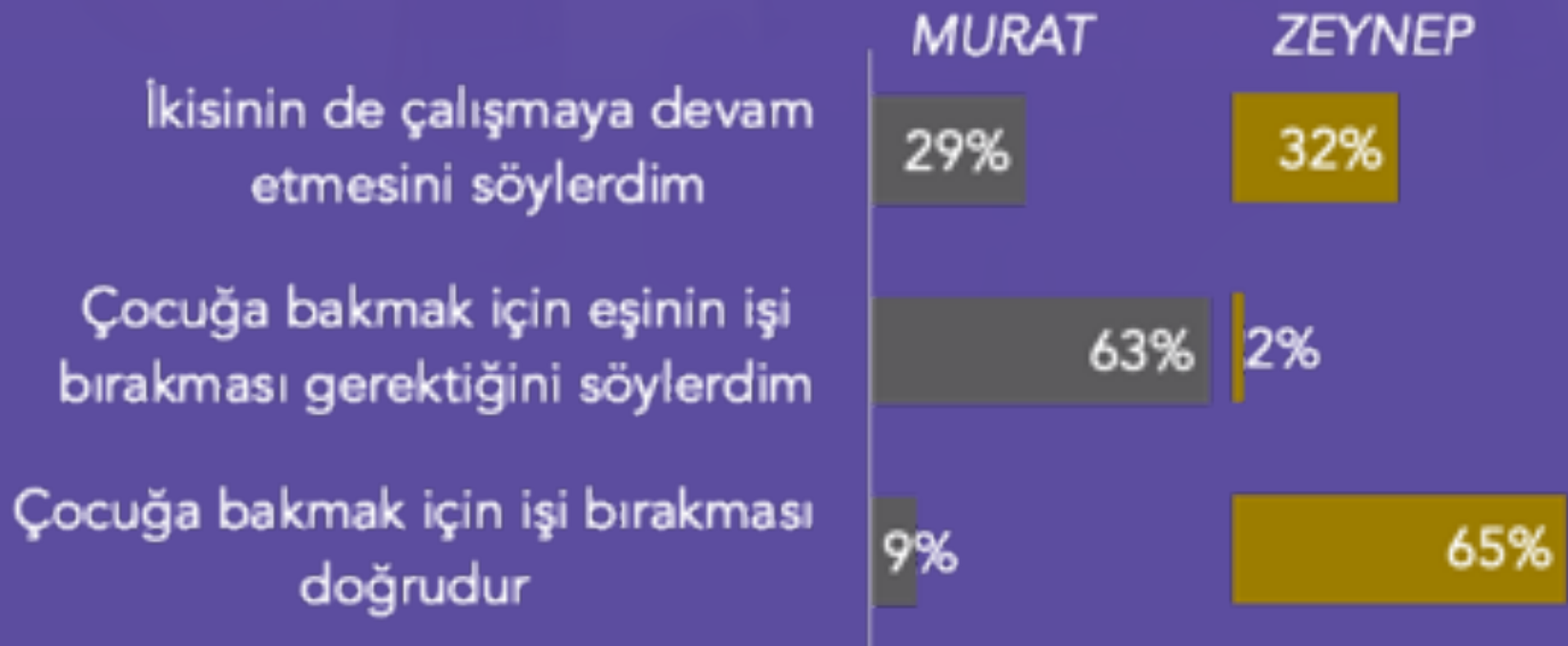
DENEY 2



■ Murat ■ Zeynep

Bir gruba Zeynep'in, diğer gruba ise Murat'ın işi bıraktığını söyledik. Zeynep'in işi bırakmasının doğru olduğunu düşünenlerin iki grupta da yakın oranlarda olması önemli. Öte yandan Murat'ın işi bıraktığı grupta erkekler Zeynep'in işi bırakması gerektiği konusunda kadınlara göre daha inatçı (%70). Ayrıca iki grupta ikisinin de çalışmaya devam etmesi gerektiğini önerenler arasında kadınların payı daha geniş (%35).

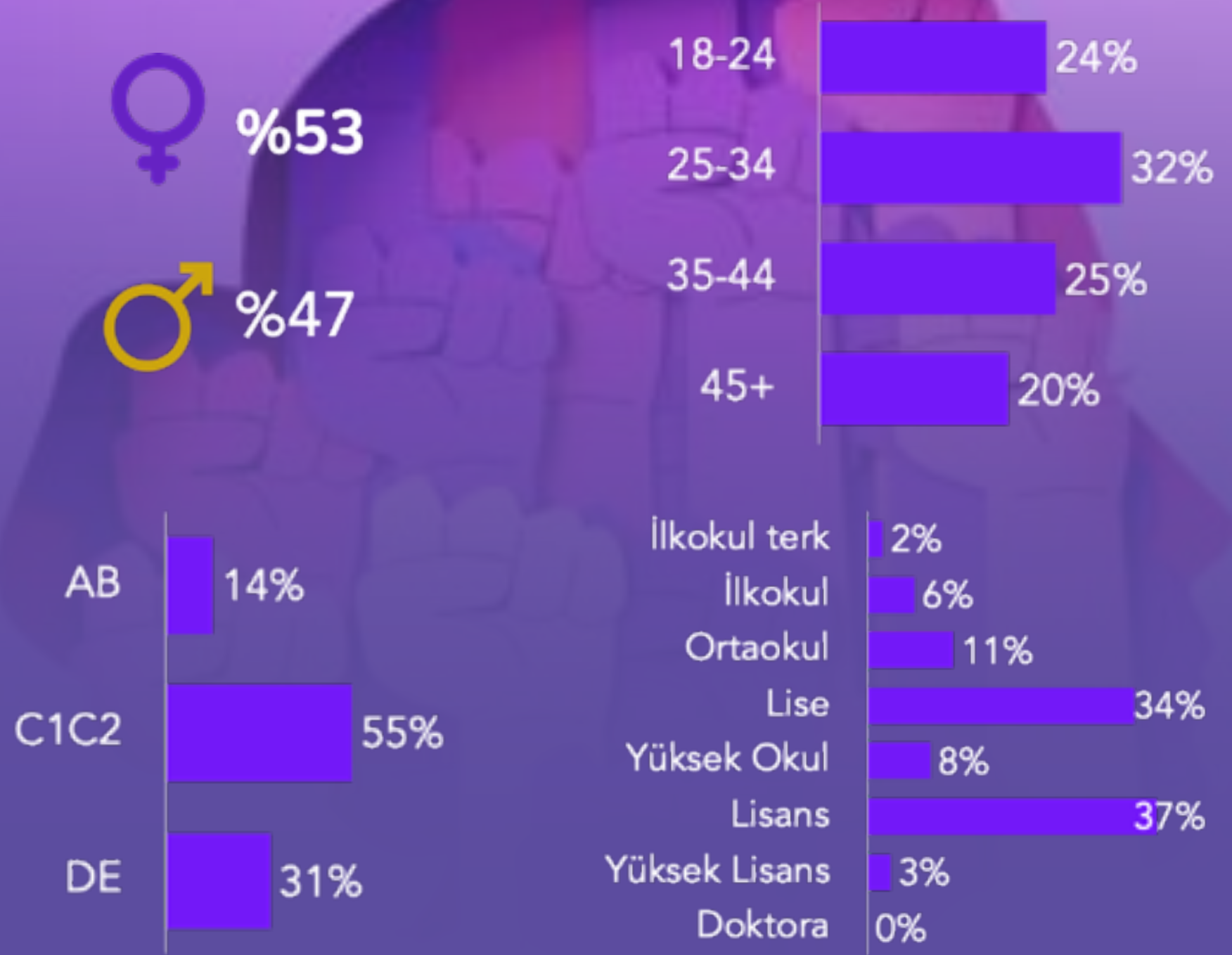
Çiftimiz, çocuğa bakmak üzere'ın işini bırakması gerektiğine karar vermiştir.



Zeynep'in işi bıraktığını öğrenenler içinde %39'u Zeynep hakkında daha olumlu düşünüyor. Murat'ın işi bıraktığını öğrenenlerde Murat hakkında olumsuz düşüncelere kapılanlar %18. Bu açıdan bir kere bu farklı örneği görünce hiç değilse olumsuz düşünce ifade edilmemesi söylem yerine örnek görme ile düşüncelerin daha kolay değişeceğine işaret ediyor.

..., bir akrabam veya yakın arkadaşım
olsaydı, ... hakkında

	MURAT	ZEYNEP
düşüncelerim değişmezdi	57%	58%
daha olumsuz düşünürdüm	18%	3%
daha olumlu düşünürdüm	25%	39%



19-22 Kasım 2021 tarihlerinde yapılan araştırmaya Türkiye geneli 1200 kişi katılmıştır. Araştırma verileri Bounty platformu üzerinden online olarak toplanmıştır.